

**CUM PROIECTUL NORTH STREAM POATE AFECTA
CADRU DE REGLEMENTARE ÎN EUROPA ȘI
REPUBLICA MOLDOVA ȘI IMPLICAȚIILE NEGATIVE
ASUPRA CONSUMATORILOR.**

PhD Veaceslav Ioniță
Expert IDIS Viitorul
24-25.09.2018

Provocările de securitate în domeniul energetic a Moldovei

- Securitatea energetică, în special în domeniul gazelor naturale, este una din principalele provocări ale Republicii Moldova, determinată de:
 - dependența absolută de importuri,
 - dependența de un singur furnizor,
 - nesoluționarea situației cu așa numitele datorii din stânga Nistrului,
 - cadru de reglementare extrem de slab,
 - ezitarea în adoptarea legislației conforme Pachetului Energetic III

Proiectul North Stream, poate amâna din nou decizia Moldovei de a adopta Pachetului Energetic III

- Uniunea Europeană pe parcursul deceniilor și-a dezvoltat un mecanism de securitate energetică, pentru a reduce dependența de furnizorii de resurse energetice, inclusiv gazul.
- Aceste mecanisme de protecție, prin reglementări clare ale pieței sunt cuprinse în Pachetul Energetic III. Anume existența unor mecanisme de reglementare protejează până acum consumatorii din Europa.
- Prin aderarea sa la Tratatul Comunității Energetice în 2010, Moldova sa angajat să adopte Pachetului Energetic III al UE, însă Moldova în detrimentul său a solicitat și Comisia Europeană a acceptat să amânăm aplicarea tratatului din 2016 până în 2020, fapt care în continuare ne vulnerabilizează enorm față de monopolistul Gazprom, care în Moldova contrar prevederilor Normelor europene este furnizor, operator de magistrale și distribuitor a gazelor naturale.

- Acum odată cu dezvoltarea proiectului North Stream adoptarea proiectului Energetic III în Moldova iarăși poate fi amânat pe o perioadă îndelungată, deoarece proiectul North Stream atentează la acest mecanism de reglementare și Rusia are drept scop identificarea diverselor găselnițe juridice și tertipuri, pentru a ocoli și slăbi efectele Pachetului Energetic III. Aici vorbim de "divizarea" operatorului de magistrală și furnizorul de gaze ambii controlați de Rusia, utilizarea abilă a excepțiilor din Directivele UE.
- Scopul acestui exercițiu este identificarea mecanismelor de slăbire a capacităților de reglementare ale UE. Dacă se va reuși cu Uniunea Europeană, atunci intrarea în vigoare a Pachetul Energetic III în Moldova începând cu 2020 devine iluzoriu.

Prin proiectul North Stream UE mută luptă din afara granițelor sale în interiorul său

- Toată construcția de Securitate Energetică a UE se bază pe următoarele paradigme: separarea operatorilor de magistrale de furnizori, reglementarea și accesul liber la magistrale, crearea concurenței între furnizori.
- Scopul UE este de a crea competitivitate pe piața furnizorilor de gaze.
- Sarcina Rusiei este de a crea competitivitatea nu pe segmentul Furnizării de gaze naturale, dar pe cel al operatorilor de magistrale. Astfel concurența nu este între furnizorii de gaze, din afara UE, dar între operatorii de magistrale din interiorul UE.
- Această nouă realitate iarăși diminuează din puterea de reglementare a Directivelor UE și întărește poziția monopolistului Gazprom.

- Scopul Gazpromului este de a obține drepturi pe care companiile din UE nu le au și anume să fie: furnizor, operator de magistrale și distribuitor de gaze naturale, ori anume acest lucru ei l-au obținut în Moldova.
- Moldova are nevoie de sprijinul UE pentru a reuși să depășească presiunea Gazpromului în aprobarea Pachetului Energetci III, care nu permite astfel de situații, dar se pare că deja UE are nevoie de ajutor.
- Evident că această nouă conjunctură va determina Gazprom să acționeze active pentru menținerea actualului mecanism vicios de reglementare din Moldova pe o perioadă nedeterminată. Iar proiectul North Stream este un semnal pentru autoritățile din Moldova că intrarea în vigoare a normelor europene în domeniul Gazelor naturale în anul 2020 sunt într-un pericol real.

”Succesul” North Stream va impulsiona proiectul South Stream, cea ce va afecta direct Republica Moldova

- Dacă se va reuși fisura în Strategia de Securitate a UE prin proiectul North Stream, atunci se va accelera proiectul geamăn South Stream, care deja va afecta direct și extrem de puternic securitatea energetică a Moldovei.
- Pe lângă probleme de vulnerabilitate puternică în reglementare, Moldova se va trezi într-o izolare energetică, dictate de faptul că magistralele de livrare a gazelor naturale vor ocoli Moldova.

- Evident costurile pentru gazele naturale vor crește, deoarece Moldova nu va mai fi țară de transit a gazelor naturale. Amintim aici că în prezent Moldova joacă un rol important în tranzitarea gazelor naturale ale Gazprom spre Balcani, iar prețul de livrare a gazelor către consumatori este diminuat partial, datorită ponderii mari a tranzitului comparativ cu consumul local.
- Riscul neaplicării Pachetului Energetic III și diminuarea tranzitului de gaze prin republica Moldova în viitorul apropiat, sunt prime îngrijorări, care trebuie să alerteze societatea și clasa politică. Iar subiectul livrării gazelor de către Gazprom, este un subiect, care ne afectează direct, chiar dacă unele evenimente au loc aparent foarte departe de noi.

North Stream este un proiect politic și nu economic

- Europa nu are nevoie de capacități suplimentare de transportare a gazelor naturale din Rusia. Capacitățile existente sunt duble față de exporturile efectuate
- Proiectul North Stream este utilizat ca instrument de implementare a Campaniilor Mediatice și de Lobby în UE, drept rezultat avem fisuri în cea ce ține poziția unică a țărilor UE în domeniul livrărilor de gaze naturale
- Scopul proiectului este de a slăbi legislația în domeniul reglementării energetice și poziția UE în negocieri privind livrarea de gaze naturale